

Zaak C-482/21

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

5 augustus 2021

Verwijzende rechter:

Fővárosi Törvényszék (rechter voor de agglomeratie Boedapest, Hongarije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

29 juni 2021

Verzoekende partij:

Euler Hermes SA Magyarországi Fióktelepe

Verwerende partij:

Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (afdeling bezwaren van de nationale belasting- en douanediens, Hongarije)

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Verzoek tot herziening of nietigverklaring van een administratief besluit houdende afwijzing van het verzoek om verlaging van de maatstaf van heffing van de belasting over de toegevoegde waarde (hierna: „btw”) op handelingen die ten grondslag liggen aan oninbaar geworden en aan de verzekeraar gecedeerde vorderingen.

Voorwerp en rechtsgrondslag van het prejudiciële verzoek

Kan de verlaging van de maatstaf van heffing van de btw met betrekking tot oninbare vorderingen [artikel 90 van richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde (hierna: „btw-richtlijn”)] worden ingeroepen door de cessionaris van de vordering?

Artikel 267 VWEU.

Prejudiciële vraag

Verzetten de beginselen van evenredigheid, fiscale neutraliteit en doeltreffendheid – met name gelet op het feit dat lidstaten geen hogere btw mogen heffen dan het bedrag dat de leverancier of dienstverrichter voor de betrokken handeling daadwerkelijk heeft ontvangen –, alsmede de in artikel 135, lid 1, onder a), van de btw-richtlijn gewaarborgde vrijstelling – gelet in het bijzonder op het vereiste om deze handeling als één enkele vrijgestelde handeling te behandelen, onder verwijzing naar de uitgangspunten die advocaat-generaal P. Mengozzi in de punten 35, 37 en 53 van zijn conclusie in zaak C-242/08, *Swiss Re*, heeft uiteengezet –, alsook het vereiste om het vrije verkeer van diensten en kapitaal binnen de interne markt te waarborgen, zich tegen een praktijk van een lidstaat volgens welke de verlaging van de maatstaf van heffing die artikel 90, lid 1, van de btw-richtlijn voorschrijft in geval van definitieve niet-betaling, niet van toepassing is op de verzekeraar die in het kader van de verzekering van schuldvorderingen de verzekerde bij het intreden van het risico (niet-betaling door de klant van de verzekerde) een vergoeding, mede omvattende de maatstaf van heffing en de verschuldigde btw, heeft betaald, als gevolg waarvan de vordering met alle daaraan verbonden executoire rechten krachtens de verzekeringsovereenkomst op de verzekeraar is overgegaan, in de volgende omstandigheden:

- (i) op het moment dat de betrokken vorderingen oninbaar zijn geworden, stond de nationale wetgeving een verlaging van de maatstaf van heffing voor oninbare vorderingen in het geheel niet toe, en
- (ii) vanaf het moment dat duidelijk werd dat dit verbod in strijd is met het Unierecht en tot op heden sluit het nationale positieve recht de verrichter van de oorspronkelijke levering (de verzekerde) stelselmatig uit van de teruggaaf van btw over de oninbare vordering op grond dat hij dat bedrag reeds van de verzekeraar heeft teruggekregen, en
- (iii) de verzekeraar kan aantonen dat zijn vordering op de schuldenaar definitief oninbaar is geworden?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

De artikelen 73, 90 en 135 van de btw-richtlijn.

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

§ 196 van az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (wet nr. CL van 2017 houdende het wetboek fiscaal procesrecht; hierna: „wetboek fiscaal procesrecht”);

§ 5, 55, 56 en 77 van az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (wet nr. CXXVII van 2007 op de btw);

§ 12 van de adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (wet CLI van 2017 inzake de organisatie van administratieve belastingprocedures).

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Euler Hermes SA Magyarországi Fióktelepe (hierna: „verzoekster”) is een verzekeringsmaatschappij die zich er in het kader van haar activiteiten toe verbindt verzekerden een vergoeding uit te keren indien hun klanten nalaten bepaalde vorderingen te betalen. De vergoeding bedraagt in het algemeen 90 % van de niet voldane vordering inclusief btw. Krachtens de overeenkomst gaat tegelijk met de uitkering van de vergoeding het deel van de vordering dat overeenkomt met de waarde van de verzekering en alle daarmee verband houdende, oorspronkelijk aan de verzekerde toekomende rechten over op verzoekster. Verzoekster draagt echter ook de daadwerkelijke last van de btw die de verzekerden zonder succes aan hun klanten hebben doorberekend.
- 2 Onder verwijzing naar de beschikking van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) van 24 oktober 2019, Porr Építési Kft. (C-292/19, EU:C:2019:901), heeft verzoekster op 31 december 2019 bij de Nemzeti Adó- és Vámhivatal Észak-budapesti Adó- és Vámigazgatósága [belasting- en douanedirectie Észak-Budapest (Noord-Boedapest), ressorterend onder de nationale belasting- en douaneautoriteit, Hongarije; hierna: „belastingdienst”) een verzoek ingediend tot teruggaaf van de btw die was begrepen in de vanaf 1 januari 2014 betaalde verzekeringsbedragen en opgenomen in de uitgereikte facturen met vervaldatum na 1 december 2013, voor in totaal 225 855 154 HUF en 128 240, 44 EUR, vermeerderd met rente.
- 3 Verzoekster baseerde haar verzoek op het feit dat zij in het kader van het betrokken verzekeringsproduct een verzekeringsbedrag inclusief btw had uitgekeerd voor definitief oninbare vorderingen. Op grond hiervan vorderde zij een verlaging achteraf van de maatstaf van heffing.
- 4 Op 29 januari 2020 heeft de belastingdienst dit verzoek afgewezen op grond dat de aan de oninbare vorderingen ten grondslag liggende handelingen niet door verzoekster waren verricht.
- 5 Verweerster heeft het door verzoekster tegen het besluit van de belastingdienst ingestelde bezwaar op 15 april 2020 bevestigd. Verweerster baseerde haar besluit op het feit dat er uit hoofde van de verzekeringsovereenkomsten fiscaal gezien geen rechtsopvolging tot stand was gekomen tussen verzoekster en de verzekerden, zodat aan één van de materiële voorwaarden voor teruggaaf van de btw niet was voldaan.

- 6 Verzoekster heeft bij de verwijzende rechter beroep ingesteld dat primair strekt tot herziening van het besluit van verweerster en subsidiair tot nietigverklaring ervan en terugverwijzing van de zaak naar verweerster voor een nieuwe procedure.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 7 Volgens verzoekster heeft de belastingdienst haar uit de tussen haar en de verzekerden gesloten overeenkomsten voortvloeiende recht op teruggaaf van de btw over oninbare vorderingen in strijd met het Unierecht geweigerd. Als rechtsopvolger van de verzekerden kon zij aanspraak maken op teruggaaf van de btw, aangezien zij op grond van de verzekeringsovereenkomsten in civielrechtelijke zin rechtsopvolger van haar klanten was geworden. Gelet op het beginsel van fiscale neutraliteit had zij ook op grond van het Unierecht recht op teruggaaf van de btw. De kunstmatige scheiding van de elementen van de verzekeringsrechtelijke rechtsverhouding, die resulteert in een verschillende fiscale behandeling, is in strijd met de Unierechtelijke voorschriften en de rechtspraak van het Hof. Het bedrag van de btw levert voor verzoekster een reëel nadeel op, verstoort de mededinging en leidt bovendien tot verboden discriminatie.
- 8 Volgens verweerster komt het recht op verlaging van de maatstaf van heffing voor oninbaar geworden vorderingen op grond van de gezamenlijke lezing van het Unierecht en het nationale recht toe aan een belastingplichtige wiens schuldvordering op zijn schuldenaar definitief oninbaar is geworden. Dit veronderstelt per definitie dat de belastingplichtige die om verlaging van de maatstaf van heffing verzoekt de persoon is die in het verleden onderworpen is geweest aan de aangifte- en fiscale verplichtingen in verband met de aan de oninbare schuldvorderingen ten grondslag liggende, door hem verrichte goederenleveringen of diensten. In de onderhavige zaak is aan deze voorwaarde niet voldaan.
- 9 Verweerster meent dat verzoekster zelfs niet indirect belastingplichtig was, aangezien het haar vrij stond om de verzekeringspremie vast te stellen op een bedrag dat evenredig was aan de omvang van het verzekerde risico. Bijgevolg zou een verlaging van de maatstaf van heffing in voorkomend geval kunnen leiden tot ongerechtvaardigde verrijking van verzoekster.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 10 Volgens de verwijzende rechter draait het hoofdgeding om de vraag of het Unierecht en de algemene Unierechtelijke beginselen van evenredigheid, fiscale neutraliteit en doeltreffendheid in de weg staan aan een nationale regeling en de praktijk van de nationale belastingdienst op grond waarvan, in het geval van cessie van een oninbaar geworden vordering, de btw met betrekking tot die vordering noch aan de oorspronkelijke verrichter van de belastbare handeling noch aan de cessionaris van de vordering kan worden teruggegeven.

- 11 In dit verband merkt de verwijzende rechter op dat de verzekerde krachtens § 196, lid 3, onder a), van het wetboek fiscaal procesrecht geen recht heeft op teruggaaf van 90 % van de btw die wegens gehele of gedeeltelijke niet-betaling zonder succes is doorberekend, aangezien hij dit bedrag krachtens de verzekeringsovereenkomst op verzoekster heeft afgewenteld. Verweerster weigert de teruggaaf van de btw echter ook aan verzoekster, op grond dat niet voldaan is aan een materiële voorwaarde voor teruggaaf, aangezien niet verzoekster de betrokken handelingen heeft verricht en de daarmee samenhangende fiscale verplichtingen niet op haar rustten.
- 12 De verwijzende rechter is van oordeel dat hij slechts uitspraak kan doen in het hoofdgeding indien het Hof in het kader van een prejudiciële procedure uitlegging verschaft betreffende de gestelde vragen.

WERKDOCUMENT